

Спираючись на вищенаведене, право на медичну допомогу – це закріплена у законодавстві та гарантована державою можливість кожної людини скористатися даним методом лікування, за наявності медичних показань для збереження людського життя, а також відновлення здоров'я.

Підводячи підсумки, хочемо запропонувати авторське визначення медичної допомоги із застосуванням трансплантації – це безальтернативний, спеціальний метод лікування, що використовується виключно за наявності медичних показань для порятунку життя і відновлення здоров'я людини, шляхом пересадки анатомічного матеріалу людини від донора реципієнту, за умови неможливості застосувати інші методи медичної допомоги.

Список використаних джерел

1. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 [Електронний ресурс] // Верховна Рада України:[офіційний веб портал]. – URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
2. Про застосування трансплантації анатомічних матеріалів людині: Закон України від 17 травня 2018 року [Електронний ресурс] // Верховна Рада України: [офіційний веб портал]. – URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2427-19>
3. Большая медицинская энциклопедия: в 11 т./ Гл. ред. М.Ковалев. – М.: Советская энциклопедия, 1979. – С.320.
4. Юридичні аспекти правовідносин у сфері трансплатології органів та тканин людини / Ю.Корега //Історико-правовий часопис. – 2015. - №2. - С.97-101.

Шмат Руслан,

здобувач кафедри конституційного права та прав людини НАВС

ОСНОВНІ НАПРЯМКИ ДІЯЛЬНОСТІ СТАРОСТИ

З часу впровадження реформи децентралізації об'єднані територіальні громади отримали значний досвід роботи старост, який дозволив зафіксувати окремі напрями роботи цих посадових осіб місцевого самоврядування.

Староста як посадова особа місцевого самоврядування є членом виконавчого комітету. Оскільки посада старости не може бути введена в адміністративному центрі ОТГ, то основним напрямком діяльності старост має стати безпосереднє надання адміністративних послуг та створення необхідних умов для їх отримання жителями сіл та селищ, які позбудуться можливості отримати такі послуги від органів місцевого самоврядування, місцезнаходженням яких до створення ОТГ визначався населений пункт їх проживання, або розташований неподалік.

У більшості випадків для отримання жителями сіл та селищ адміністративних послуг від виконавчих органів місцевого самоврядування староста в межах своїх повноважень та основного функціонального напрямку діяльності буде сприяти жителям у підготовці необхідних документів. Таке

сприяння може полягати як у наданні бланків документів, роз'ясненні порядку їх заповнення, консультуванні з питань переліку документів та їх форми, які необхідно буде додати до заяви, так і передачі пакету документів на розгляд посадовій особі органу місцевого самоврядування, якою безпосередньо буде прийматися рішення про надання або ж відмову у наданні запитуваної адміністративної послуги. У випадку створення центру надання адміністративних послуг при виконавчому комітеті ради ОТГ необхідні документи мають подаватися старостою від імені жителів саме через адміністраторів такого центру або його філіалу.

Староста може бути уповноважений на вчинення нотаріальних дій з питань, віднесених законом до відання органів місцевого самоврядування, а також здійснення державної реєстрації актів цивільного стану. Такі можливості закріплені в пп. 5 п. б) ч. 1 ст. 38 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні». Це є делеговані повноваження суб'єктів владних повноважень згідно із законом. Тобто старосту можна віднести до розпорядника інформації щонайменше в частині вчинення ним нотаріальних дій та державної реєстрації актів цивільного стану (звісно, якщо його на такі дії було уповноважено відповідним рішенням сесії ради).

З кожним роком в Україні набирає популярності такий інструмент активізації громади, як бюджет участі. Це процес, під час якого громадяни отримують можливість впливати на рішення органів місцевої влади, а опосередковано отримують можливість здійснювати громадський контроль за їхнім виконанням, якщо рішення безпосередньо або опосередковано торкаються інтересів громадян. Відтак, громадяни, отримуючи можливість брати участь у таких процесах регулювання, ще більш активно долучаються до розвитку своєї громади. За практикою, населення майже не виступає ініціатором впровадження бюджету участі. Історія впровадження бюджету участі свідчить про те, що ініціаторами впровадження бюджету участі виступали або місцева влада, або представники громадських організацій. Звичайно, найкращим варіантом є ініціювання ідеї бюджету участі саме на рівні місцевої влади. Зробити це можуть депутати, голова ОМС та/або його виконавчий комітет. Тобто ініціювати бюджет участі може і староста, оскільки він є посадовою особою місцевого самоврядування та членом виконавчого комітету сільської, селищної, міської ради за посадою.

Старості набагато простіше за усіх налагодити прямий діалог із мешканцями, до того староста сам зацікавлений у тому, щоб сприяти мешканцям громади у вирішенні проблем. А бюджет участі значно полегшує це завдання. Завдяки цьому демократичному процесу у подальшому мешканці самі зможуть пропонувати готові варіанти вирішення проблем своєї громади. Бюджет участі опосередковано впливає на позитивну репутацію старости.

Староста є посадовою особою місцевого самоврядування - ця посада введена законодавцем для того, щоб інтереси (потреби) всіх жителів сіл чи селищ були задоволені на належному рівні. Однією з таких потреб є стан благоустрою відповідного населеного пункту.

Як відомо, благоустрій - це візитна картка кожного населеного пункту. Наскільки задовільним є стан вулично-дорожньої мережі, озеленення, освітлення або чистота села, селища чи міста, залежить у першу чергу від діяльності місцевої влади і громадськості в цілому та кожного жителя зокрема. Крім того, це показник участі громади у вирішенні проблем сфери благоустрою населеного пункту.

Благоустрій населених пунктів передбачає: розроблення і здійснення ефективних і комплексних заходів з утримання територій населених пунктів у належному стані, їх санітарного очищення, збереження об'єктів загального користування, а також природних ландшафтів, інших природних комплексів та об'єктів; організацію належного утримання та раціонального використання територій, будівель, інженерних споруд та об'єктів рекреаційного, природоохоронного, оздоровчого, історико-культурного та іншого призначення; створення умов для реалізації прав та виконання обов'язків суб'єктами у сфері благоустрою населених пунктів.

Тому важливою умовою такої участі є своєчасне інформування населення про заходи, які будуть проводитись на відповідній території. Як показує практика, активні жителі громади й самі хотіли б допомагати старості у налагодженні благоустрою. Щоб мотивувати громадськість брати участь у поліпшенні благоустрою свого населеного пункту, разом з інформацією про заходи у сфері благоустрою можна повідомити про конкурси на кращу вулицю, двір чи сквер тощо.

Відповідно до ст. 541 Закону України «Про місцеве самоврядування» від 21.05.97 р. № 280/97-ВР2 староста, у межах своїх повноважень, сприяє утворенню та діяльності органів самоорганізації населення, організації та проведенню загальних зборів, громадських слухань та інших форм безпосередньої участі громадян у вирішенні питань місцевого значення у відповідному селі, селищі.

Функціональних обов'язків та напрямків діяльності у старости є достатніми. Важливо, щоб дії старости громади демонстрували насамперед його професійність, впевненість, стратегічне бачення та активну державницьку позицію щодо розвитку села чи селища, націленість на застосування сучасних стандартів, методів та інструментів розвитку території. Староста має пропонувати такі заходи для жителів села чи селища, щоб кожен міг зробити внесок у спільну справу, відчувати свою причетність до питань становлення та розвитку громади. Саме це стане для жителів громади поштовхом до спільного переосмислення мети і пріоритетів громади як спільноти жителів і зорієнтує їх на ефективну співпрацю та досягнення поставлених цілей.

Інститут старости, як і ОТГ в цілому, є новими утвореннями у законодавчому полі місцевого самоврядування, а тому певні питання ще деякий час будуть вимагати уточнення, роз'яснення, зміни та пристосування до норм нових і чинних законів та інших нормативно-правових актів. Але для того, щоб дії старости громади були професійними та не викликали сумніву, він має вчиняти їх лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією і законодавчими актами України.

Список використаних джерел

1. Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» від 21.05.97 р. № 280/97-ВР2 // zakon.rada.gov.ua.

Щербань Євгенія,

аспірантка кафедри конституційного права та прав людини НАВС

КОНСТИТУЦІЙНИЙ ШЛЯХ ДО РАТИФІКАЦІЇ РИМСЬКОГО СТАТУТУ МІЖНАРОДНОГО КРИМІНАЛЬНОГО СУДУ

30 червня 2019 року – визначальний день для держави Україна, оскільки набуває чинності частина шоста статті 124 Конституції України (в редакції Закону України від 02 червня 2016 року № 1401-VIII «Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)»), відповідно до якої, Україна може визнати юрисдикцію Міжнародного кримінального суду на умовах, визначених Римським статутом Міжнародного кримінального суду (далі також – Римський статут, Статут).¹

У липні 1998 року в Римі 120 державами-членами Організації Об'єднаних Націй укладено договір – Римський статут, яким передбачено створення першого постійного міжнародного кримінального суду. Цей договір набув чинності 01 липня 2002 року. Активну участь у розробці Римського статуту брала й Україна, якою, зокрема, підписано Статут. Україна приєдналася й до Угоди про привілеї та імунітети Міжнародного кримінального суду (далі також – МКС, Суд) від 16 вересня 2014 року, відповідно до статті 8 якої, Україна взяла на себе зобов'язання ратифікувати та імплементувати в національне законодавство норми Римського статуту, а також пов'язані з ним документи.²

Проте, Римський статут Україною досі не ратифіковано. Причиною не ратифікації Статуту став висновок Конституційного Суду України від 11 липня 2001 року, відповідно до якого Статут не відповідає Конституції України «в частині, що стосується положень абзацу десятого преамбули та статті 1 Статуту, за якими «Міжнародний кримінальний суд ... доповнює національні органи кримінальної юстиції».³

На сьогоднішній день Україною визнано юрисдикцію МКС відповідно до пункту 3 статті 12 Римського статуту *ad hoc*, між тим, необхідність визнання юрисдикції у повному обсязі є нагальною, оскільки МКС для України є інструментом протидії та захисту від агресії та злочинів міжнародного масштабу. Ратифікація Римського статуту розширить можливості України у притягненні до відповідальності винних у скоєнні міжнародних злочинів не лише у національних судах, а й у МКС.

Проте, на нашу думку, лише ратифікувати Статут недостатньо, оскільки цьому передуює важкий шлях гармонізації національного законодавства міжнародному кримінальному праву.

Україною вже зроблено кроки в цьому напрямку. Групою українських та міжнародних експертів з національного кримінального права, міжнародного гуманітарного та міжнародного кримінального права розроблено законопроект